

M. ADAMSE IN PICTURA, DEN HAAG.

M. Adamse behoort ongetwijfeld tot de meest belovenden onder de jongere schilders. Als het waar is dat de beeldende kunst, na haar escapades in cubisme, expressionisme enz., terugkeert tot de realiteit, dan is hij een dergenen die het doel hebben bereikt zonder den omweg te hebben gemaakt. Hij is verwant aan Mankes, den te vroeg gestorvene, en op het laatst van zijn leven in zijn werk al wat verweekelijke, die met zoo veel ernst en teederheid tegelijk de natuur bestudeerde. Ook Adamse heeft ernst en teederheid; in sommige van zijn portretten is de eerste wel wat te zeer alleen aan het woord. Dan dreigt zijn geduldige en toegewijde studie wel eens uit te loopen op iets dat niet heelemaal leeft. Maar met zijn fijne kinderportretten, de portretten van jonggeborenen vooral, en met zijn bloemstukken is het anders gesteld; zij raken aan iets heel hoogs.

De vormen, tegelijk buitensporig en broos, de kleuren, doorzichtig en zuiver, van die babies zijn met innige belangstelling nagegaan en weergegeven, de bouw is, als in al zijn werk, volkomen verantwoord. Als de fijne en edele nuances van schelpen zijn de tinten in die vreemd-expressieve kinderkopjes, en hetzelfde is in de bloemen. Hij schildert bloemen tegen een effen achtergrond, niet als een pretext voor toon en kleur, maar om zichzelf, geobserveerd in al de wonderlijke diepte van stoffelijkheid die het licht onthult, en altijd volkomen uit de verf. Het is in deze eenvoudige, innige bloemstukken dat de schilder Adamse zich openbaart; elders zien wij vooral den teekenaar. Een teekenaar die zijn techniek niet minder verzorgt dan hij het onderwerp bestudeert, en die door de soms nog wel wat te voelbare neiging tot modelleeren bij de vroegere portretten heen, tot levende plastische werking is gekomen. Voor zoover ik zien kan zijn van de portretten ook weer die van kinderen het rijkst aan uitdrukking, het levendst in de wedergave van die subtiele apartheden die de gelijkenis van een gelaat uitmaken. Maar het lithografisch portret van dr. Thijsse, den bioloog, met het opene en vriendelijke in de oogen achter den grooten bril, en de robustheid van den buitenman in de materie, blijft mede van het beste. Adamse's deugdelijke ernst, ook sprekend uit het voortreffelijke stilleven met de schedels is een grondslag, waarop zijn gevoeligheid veilig verder kan bouwen.

C. V.

